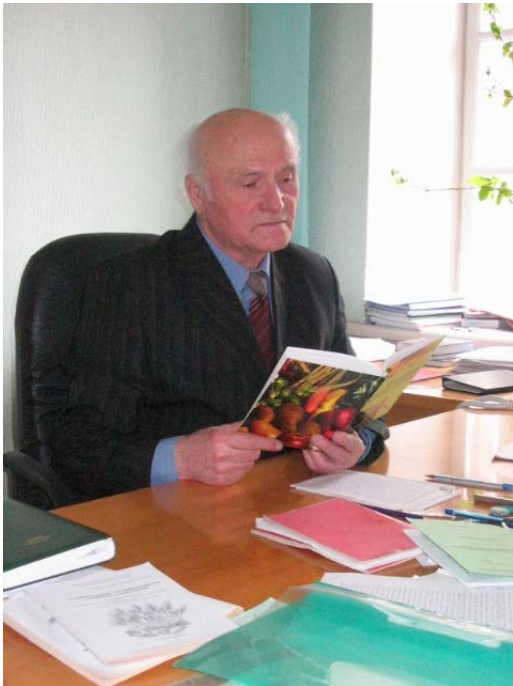

ДОКТОРУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК Г.П. ЖЕМЕЛІ – 75 РОКІВ

У славній плеяді відомих діячів сільськогосподарської науки чільне місце займає провідний вчений у галузі рослинництва, селекції, зберігання та переробки продукції рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Академії наук Вищої школи України Григорій Пимонович Жемела, добре знаний у широких колах науково-агрономічних працівників нашої держави. Головним об'єктом його плідних досліджень є важлива продовольча культура – озима пшениця, а також кукурудза, ячмінь, овес.

В особі Григорія Пимоновича поєднуються кращі людські якості: невичерпна енергія, працездатність і широка ерудиція. Висока вимогливість органічно поєднується з виключною доброзичливістю, глибоке мислення – з діловитістю і далекоглядністю; громіздкі масштаби – з незмінним інтересом до найдрібніших деталей досліджень; справжній організаторський талант – з особистою участю в експериментальних роботах.

Не шкодуючи сил і не рахуючись із часом, Г.П. Жемела робить усе для того, щоб колектив учених, яким він керує, повністю відповідав здійсненню завдань, поставлених державою перед агропромисловим комплексом. Усю науково-дослідницьку роботу він пов'язує з нагальними вимогами виробництва: наукові висновки і рекомендації робить у залежності від умов їх практичного здійснення.

Народився Г.П. Жемела 30 вересня 1933 року

у с. Новоселівка Зіньківського району Полтавської області. Виріс у багатодітній сім'ї, був сьомою, останньою дитиною Ганни Леонтіївни та Пимона Івановича, споконвічних селян-хліборобів Полтавщини. Розпочинаючи зі шкільних, воєнних і повоєнних років, у канікули, а також під час навчання він працював на колгоспних полях. І, мабуть, уже тоді десь у глибині душі іскрилася мрія все своє життя присвятити найблагороднішій справі – вивченню пшеничного хліба і пошуку шляхів його поліпшення. Ще будучи учнем сьомого класу, Г.П. Жемела накупив книг із плідництва. Довідавшись, як вести селекцію яблуні, зібрав насіння, висіяв, на наступний рік зробив окуліровку кращими сортами, які зібрав у хутірських дворах. І красується сад понад півстоліття – не загинув, а приносить смачні плоди.

Закінчивши у 1951 році Бірківську середню школу, помандрував до славного міста Умані, щоб стати агрономом. Будучи студентом другого курсу, розпочав роботу під керівництвом відомих професорів І.М. Єремєєва і М.М. Шкварука. У лабораторіях і польових дослідах три роки він вивчав вплив мікро- і макроелементів на продуктивність та якість зерна відомого сорту озимої пшениці – Українка. Був головою студентського наукового товариства агрономічного факультету, редактором наукової газети „Вісник НСТ”, керував драматичним гуртком інституту, був кореспондентом районної газети „Уманська зоря”.

Після закінчення інституту (1958 р.) працював головним агрономом колгоспу, де заклав досліди по вивченню впливу строків і способів основного обробітку ґрунту на врожайність кукурудзи. Однак для вирішення наукових проблем цього було недостатньо – і він влаштувався на Веселоподільську селекційно-дослідну станцію, звідки був рекомендований до аспірантури у Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрових буряків, де під керівництвом Й.Я. Самолєвського виконав наукове дослідження на тему „Вплив попередників, добрив, строків сівби і збирання на технологічні якості зерна озимої пшениці в Лівобережному Лісостепу України”. Після закінчення аспірантури працював у тому ж інституті старшим науковим співробітником, вченим секретарем, а з 1965 р. доля поєднала його зі Всесоюзним науково-дослідним інститутом кукурудзи, в якому він упродовж 25 років працював завідува-

чем лабораторії якості зерна.

З 1990 року професор Г.П. Жемела працює завідувачем кафедри селекції, насінництва та генетики, проректором з наукової роботи (1992-1996 рр.) Полтавської державної аграрної академії.

Сенсом його життя стала наука, покликана збагачувати практику й прискорювати науково-технічний прогрес. Здобуті успіхи у вирішенні наукових задач приносять йому найбільше задоволення.

Результати його наукових досліджень, оригінальні ідеї висвітлені у 180 наукових працях, серед яких – 10 книг, підручників, монографій, довідників, 20 методичних розробок.

Ним створена наукова школа з проблеми якості зерна. Під його керівництвом успішно працюють аспіранти, молоді вчені, у яких він розвиває самостійність думки, почуття відповідальності за достовірність експериментальних даних і виваженість рекомендацій виробництву. Він часто буває на полях господарств, його добре знають працівники села. У своїй діяльності Г.П. Жемела уміло поєднує теоретичні знання з великим практичним досвідом. Під його керівництвом і безпосередній участі розроблена система технології виробництва високоякісного зерна озимої пшениці в Україні. За розробку і впровадження прогресивної технології вирощування інтенсивних сортів озимої пшениці в Європейській час-

тині СРСР, Г.П. Жемелі у 1978 р. була присуджена перша премія Ради Міністрів СРСР, у 1996 році за визначні наукові розробки він одержав орден Ярослава Мудрого, у 1998 р. – відмінника освіти України, у 2003 р. нагороджений Знаком пошани, а бібліографічним інститутом США – медаллю Честі.

Г.П. Жемела користується високим авторитетом серед фахівців наукової і педагогічної громадськості України: тривалий час був головою Координаційної ради з якості зерна при Президії ВАСГНІЛ, заступником голови учбово-методичного об'єднання (УМО) викладачів сільськогосподарських вищих навчальних закладів з агрономічних спеціальностей при Міністерстві агропромислового комплексу, є членом спеціалізованих учених рад по захисту докторських дисертацій в Національному аграрному університеті та Інституті зернового господарства УААН.

П.В. Писаренко, доктор сільськогосподарських наук, професор, декан агрономічного факультету Полтавської державної аграрної академії,

О.С. Пупко, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор Полтавської державної аграрної академії.

Редакція журналу приєднується до всіх поздоровлень на адресу наших вельмишановних членів редакційної колегії професорів Григорія Пимоновича Жемели та Віталія Йосиповича Ізденського, оцінюючи їх невтомну багаторічну працю, щиро бажаючи їм здоров'я на многії літа, родинного затишку і творчого спокою.

*В очах хай сонце палахтить велике,
Хай щедро й дзвінко джерелить натхнення,
Весни Вам, миру, радощів довіку,
Ідей і знахідок у творчості щоденній!..*

ЙОМУ СПОКІЙ ЛИШЕ СНИТЬСЯ

(до 65-річчя доктора ветеринарних наук, професора В.Й. Іздепського)

Те, що не кожен може бути Шевченком або Франком – це зрозуміло. Але кожен владен розпорядитися своїм життям так, щоб жити на повну напругу. Щоб не згаяти вік у ледарстві, у пустомельстві, в самих лише намірах та нахвляннях...

Кожен – у межах можливого і відпущеного йому природою, – як писав Олесь Гончар, повинен максимально і в ім'я високої мети виявити свою людську сутність. Щоб мав право в кінці сказати: “Принаймні, я зробив усе, що міг”.

Щасливою людиною, безсумнівно, буває лише тоді, коли вона знайшла своє призначення, те, задля чого народилася, своє особисте “Я”, і живе, і діє з ним у згоді. Про таких зазвичай говорять: “Велика людина”, “Цікава людина”... Зустріти на життєвому шляху ось таку унікальну багатогранну Людину – наставника майбутніх науковців і ветеринарних лікарів, мати його довіру – вже велике щастя. Щастя – то високі миттєвості життя. Для вченого це, очевидно, – оте славнозвісне “Еврика!”

Щоб окреслити таку постать, як доктор ветеринарних наук, професор В.Й. Іздепський, варто хоча б пунктирно визначити біографічні етапи вченого, якими характеризується подароване йому долею і, що найважливіше, самотужки здобуте на дорідній, щедрій життєвій ниві.

Народився Віталій Іздепський 5 вересня 1943

року в с. Барські Чемериси Вінницької області в родині колгоспників. Після закінчення середньої школи працював на меблевій фабриці, служив у лавах Радянської армії й знову працював. Із 1966 по 1971 рік він успішно навчається на ветеринарному факультеті Білоцерківського сільськогосподарського інституту. Далі – робота головним ветеринарним лікарем спецгоспу з відгодівлі молодняку ВРХ на Звенигородщині. Паралельно займався вивченням етіології та патогенезу некрозу Ахіллового сухожилка у бугайців. Маючи неабиякий практичний досвід і вміння успішного проведення наукових досліджень, В.Й. Іздепський у 1978 р. був запрошений на посаду асистента кафедри хірургії рідного навчального закладу, де у 1980 р. захистив кандидатську дисертацію, а в 1986 одержав звання доцента.

Якщо для більшості людей передусім постає питання: як себе знайти, як не помилитися у виборі справи і шляху всього життя, то наш ювіляр не шукав, а від початку йшов ним і продовжує простувати далі. До того ж доля не одного разу була до нього прихильною: йому пощастило працювати з корифеями ветеринарної медицини, які й понині живуть і працюють за девізом: “Якщо бути, то бути кращими”. Йому пощастило мати справжнього Учителя – доктора ветеринарних наук, людину рідкісної душі, заслуженого працівника народної освіти Івана Семеновича Панька. Про таких досить фігуально говорив ще всесвітньо відомий Януш Корчак: “Легко йти за правильно введущим!” Через усе життя, як найцінніший скарб, несе вдячний учень батьківські поради свого вчителя, який радить не відмовлятися від досвіду своїх старших товаришів, наставників. Однак, втілюючи його у життя, сприймаючи розумом і серцем, слід співати свою пісню, виробляти свій почерк, малювати власну картину – копія мало кого цікавить. Потрібно самостійно виростити свій сад, зіграти на власному інструменті партію в загальному оркестрі життя. Можливо, саме характер, вдача і свідомість завжди виводили Віталія Йосиповича Іздепського на роботу в колективі, де, здебільшого, він був як не лідером, то серед лідерів. Саме незгладима вірність ветеринарній науці й послідовність, яка ніколи не допускала вібрації, й визначає вектори щоденної діяльності його як науковця, з яскраво вираженим громадянським темпераментом. Свій багаторічний, воістину по-

движницький труд у науці В.Й. Іздепський присвятив вивченню патології суглобів у сільськогосподарських тварин, який у 1993 році увінчався успішним захистом докторської дисертації на тему: “Артрити у свиней: патогенез і патогенетичні методи лікування”. Цього ж року він призначається завідувачем кафедри незаразної патології ІПНКСВМ при Білоцерківському сільськогосподарському інституті.

Із 1999 року переведений до Полтавського сільськогосподарського інституту на посаду завідувача кафедри хірургії та акушерства. І тут талант вченого ніби прорвав якусь дивовижну дамбу – один за одним виходять на захист його дисертанти й водночас колеги по кафедрі. Полтавський період – надзвичайно плідний у житті професора Іздепського.

Одержавши генетичні й інші можливості, далеко не кожна особистість реалізує їх за порівняно короткий час, іменованій людським життям, де зваба зробити помилку – відхилитися від основи – чатує на кожному кроці.

Спілкуючись із ним, розумієш, що ця людина має сильну волю, яку живлять оптимізм і віра в науку – пізнанню нового немає кінця. Вирішення важливих і непростих завдань своєї науки – ось у чому дерзновенність, як рух кардіограми зболеного серця... Характером крутий, гарячий, яким чи й можливо управляти. Він усе встигає і все йому болить. Бере активну участь в атестації та акредитації вищих навчальних закладів України I-IV рівнів. Упродовж тривалого часу є членом експертної ради ВАК України та членом спеціалізованої вченої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій при Білоцерківському ДАУ.

Професор В.Й. Іздепський – автор понад 160 наукових праць, головною тематикою яких є вивчення патогенезу й опрацювання патогенетичних методів лікування при запальних процесах у тварин, а також використання загального знеболювання диких тварин і птахів. Ним впроваджені у практику ветеринарної медицини методи застосування з лікувальною метою гелій-неонових лазерних променів, препаратів сорбційної та імуностимулюючої дій, використання опроміненої лазерними й ультрафіолетовими променями крові. Його наукові досягнення стосовно розробки нових препаратів і технологій широко використовуються на практиці.

Доктор ветеринарних наук, професор Іздепський В.Й. бере активну участь у написанні підручників і посібників – “Применение лазеров в ветеринарии” (1987), “Болезни конечностей у про-

дуктивных животных” (1989), “Применение новокаина в ветеринарной практике” (1993), “Патогенетична терапія при запальних процесах у тварин” (1994). Іздепський В.Й. у співавторстві видано і затверджено Департаментом ветмедицини рекомендації щодо застосування лазерів у практиці ветеринарної медицини, сорбційної терапії при хворобах тварин.

Він нагадує собою рідкісний самородок. Нині має одну з найбільших авторських шкіл: професор В.Й. Іздепський підготував двох докторів (М.В. Рубленка та М.Г. Ільницького) і 12 кандидатів ветеринарних наук за спеціальністю 16.00.05 – ветеринарна хірургія, будучи нині консультантом трьох докторантів і керівником чотирьох аспірантів та одного здобувача.

Мимоволі думаєш: наскільки справедлива мудрість, яка гласить про те, що сильним немає потреби доводити свою силу, славі не просять слави. Шкода лише, що її не завжди можуть посправжньому оцінити відповідні інстанції.

Учений і Людина з великої літери, він став для нас, його учнів, символом високого служіння справі науки. Це не завжди комфортна людина – постійно йде навпростець, не шукаючи ані манівців, ані ласки від начальства. Де б він не працював (із 2006 року він завідує кафедрою хірургії Луганського НАУ), лишався насамперед людиною винятково творчою, безкомпромісною, до кінця відданою справі свого життя, сіючи у душі майбутніх лікарів ветеринарної медицини, як і своїх вихованців-вчених, розумне, добре, вічне.

Віталій Йосипович Іздепський залишається взірцем для людей, які прагнуть до високого, справжнього сенсу буття. А коло професійного й наукового спілкування у нього завжди було й залишається доволі широким.

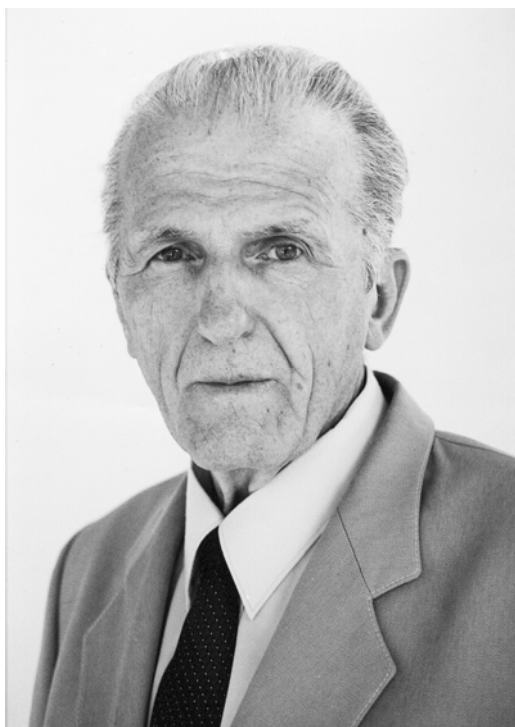
З усіх відзнак чи не найвища нагорода для людини – коли її завжди з нетерпінням чекають: рідні, учні, колеги. Віталій Йосипович Іздепський – один із тих небагатьох, кому ця нагорода – і по справедливості, і до лиця.

Тож нехай цій людині, вченому і мудрому *наставнику* – не лише у ювілейні дні, а завжди, – яка “непорушно виконує клятву, нехай буде щастя в житті й мистецтві і слава між людей на вічні часи” (із клятви Гіппократа).

В.М. Писаренко, ректор ПДАА, доктор сільськогосподарських наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України,

С.М. Кулинич, кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри хірургії та акушерства.

АНАТОЛІЮ ОЛЕКСІЙОВИЧУ ЛИХОШВАЮ – 80!

14 вересня цього року приймав привітання із 80-річним ювілеєм кандидат економічних наук, доцент, відомий поет-пісняр Анатолій Олексійович Лихошвай.

Уже понад 60 років пов'язані долі цієї видатної людини з нашим навчальним закладом: вперше Анатолій Лихошвай переступив його поріг студентом-першокурсником, а нині працює на посаді доцента кафедри фінансового аналізу, статистики та економічної теорії.

Його життєвий шлях, немов бурхлива річка, повна неочікуваних подій та поворотів.

Народився Анатолій Олексійович 14 вересня 1938 р. у Полтаві. Дитинство пройшло в селищі Горівка Полтавського району. По закінченню середньої школи та технікуму транспортного будівництва у 1947 році А.О. Лихошвай вступив до Полтавського сільськогосподарського інституту.

У 1952 році, після закінчення навчання, молодого спеціаліста направили на роботу до Ровенського обласного управління сільського господарства, де він займав посаду старшого агронома. Впродовж 1953-1957 рр. А.О. Лихошвай працював у сфері сільськогосподарського виробництва Полтавської області.

З 1957 року життя Анатолія Олексійовича нерозривно пов'язане зі статистикою. Майже двадцять п'ять років він присвятив роботі в органах

державної статистики, пройшовши шлях від районного інспектора до начальника обласного статистичного управління: у 1957-1959 рр. працював у статистичному управлінні Київської, а в 1959-1981 рр. – у статистичному управлінні Полтавської області (в тому числі, з 1971 по 1981 рік – на посаді начальника управління).

Аналітичний розум, жага пізнання нового, прагнення до наукового пошуку завжди були властиві ювіляру. Ще у 1974 р. Анатолій Олексійович успішно захищає кандидатську дисертацію за спеціальністю «Статистика» і здобуває науковий ступінь кандидата економічних наук. До речі, на той час він був єдиним науковцем-статистиком на Полтавщині.

У 1981 р. Анатолія Олексійовича Лихошвая – як провідного спеціаліста зі статистики – запрошують консультантом до Народної Республіки Конго. Провівши поза межами Батьківщини півроку, А.О. Лихошвай повертається до Полтави. Саме у той час почалася нова сторінка його життя, пов'язана з викладацькою роботою. Бажання присвятити себе науці й поділитися своїм досвідом із молоддю спрямовують А.О. Лихошвая на науково-педагогічну стежу – він повертається до рідного Полтавського сільськогосподарського інституту.

10 років (із 1982 по 1992) Анатолій Олексійович очолював кафедру статистики та аналізу господарської діяльності. Чимало творчих сил та енергії віддав він її становленню та розвитку. Всі ці роки А.О. Лихошвай надавав консультативно-методичну допомогу економічним службам Полтавського регіону з питань статистико-економічного аналізу показників аграрної економіки. Провідними напрямками наукової діяльності ювіляра є розробка методологічних засад використання статистико-економічних методів в аналізі господарської та комерційної діяльності аграрних підприємств. Він активно працює над проблемами удосконалення стратегічного та функціонально-вартісного аналізу. Ювіляр веде плідну методичну роботу, одна з останніх праць автора – електронний підручник з економічного аналізу, що дозволить студентам вивчати дисципліну дистанційно.

Науково-педагогічна робота цієї знаної й шанованої людини переважається з творчою діяльністю. Анатолій Лихошвай – відомий поет-пісняр, член Національної всеукраїнської музич-

ЮВІЛЕЇ

ної спілки, автор віршів восьми збірок пісень, романсів та балад. Підсумком понад 35-річної творчості стали сім тематичних компакт-дисків, до яких включено 102 музичних твори на його вірші. Пісні на вірші поета-пісняра виконуються народними та заслуженими артистами України, хоровими колективами області, звучать на радіо і телебаченні та в авторських концертах.

У 2001 році на вірші доцента А.О. Лихошвая та професора А.Т. Опрі композитором Ігорем Горбачовим створено „Гімн Полтавської державної аграрної академії”.

Успіхи Анатолія Олександровича на науково-педагогічній та літературній ниві відмічені бага-

тьма відзнаками. А.О. Лихошвай має урядові нагороди: орден «Знак пошани» та медалі «Захиснику Вітчизни», «За трудову доблесть», «За доблесний труд», «Ветеран праці». Він – заслужений працівник культури України, член Національної всеукраїнської музичної спілки.

Колеги по роботі та студенти поважають Анатолія Олександровича Лихошвая за інтелігентність, скромність та порядність, високий професійний рівень, завзятість у роботі.

Від імені колег та студентів щиро вітаємо шановного Анатолія Олександровича з ювілеєм, бажаємо йому міцного здоров'я, щастя, довгих років життя та подальших творчих успіхів!

Єгорова О.В., доцент кафедри фінансового аналізу, статистики та економічної теорії

ВАЩЕНКУ ОЛЕКСІЮ ОЛЕКСІЙОВИЧУ – 70 РОКІВ

25 вересня виповнюється 70 років від дня народження Ващенко Олексія Олексійовича, кандидата філософських наук, доцента кафедри філософії, соціології та психології Полтавської державної аграрної академії.

Ювіляр народився у передвоєнному 1938 році в селі Мутин Кролевецького району Сумської області. Становлення О.О. Ващенко як особистості припадає на нелегкі 50-ті роки. У 1957 році закінчив Мутинську середню школу, працював будівельником за комсомольською путівкою в Луганській та Сумській областях.

У 1959 році здійснилася мрія молодого хлопця – він вступив до історичного факультету одного із престижніших вищих навчальних закладів Радянського Союзу – Харківського державного університету ім. М. Горького. Після п'яти років навчання в університеті отримав спеціальність історика, – вчителя історії. За призначенням Міністерства освіти, в 1964-1966 роках працював учителем історії середньої школи № 10 м. Брянка на Луганщині. З 1966 року був запрошений працювати до вищої школи – асистентом кафедри марксизму-ленінізму Комунарського гірничо-металургійного інституту в Луганській області, але потяг до продовження освіти та наукової роботи не залишає допитливий розум молодого викладача. З 1968 по 1971 роки О.О. Ващенко навчається в аспірантурі філософського факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка, а в 1973 році успішно захищає кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук.

По закінченню аспірантури в провідному сто-

личному університеті Олексій Олексійович продовжує працювати з 1971 по 1977 рік у Комунарському гірничо-металургійному інституті на посаді старшого викладача кафедри. В 1977 році був обраний за конкурсом на посаду старшого викладача, а через рік став працювати на посаді доцента кафедри філософії і наукового комунізму Полтавського кооперативного інституту Центроспілки СРСР. Подальша науково-педагогічна діяльність О.О. Ващенко пов'язана з вищими навчальними закладами м. Полтави.

У липні 1980 року він був обраний на посаду завідувача кафедрою марксистсько-ленінської філософії Полтавського державного сільськогосподарського інституту. На цій посаді Олексій Олексійович зумів згуртувати колектив кафедри на досягнення вагомих результатів в освітньо-виховній та науково-дослідницькій роботі. Працював на цій посаді до 1993 року. По закінченню терміну контракту був переведений на посаду доцента кафедри філософії, соціології та психології, на якій і працює понині.

За час роботи в Полтавській державній аграрній академії доцент О.О. Ващенко проявив себе як висококваліфікований педагог, науковець і організатор навчально-виховного процесу. Під його керівництвом сформувався колектив кафедри філософії, соціології та психології, яку зараз очолює професор, кандидат філософських наук С.В. Шейко.

Олексій Олексійович Ващенко бере активну участь у науково-дослідницькій роботі кафедри, має понад 30 наукових публікацій, постійно проявляючи творчі здібності в розробці навчальних посібників та методичних матеріалів із основних навчальних дисциплін кафедри для студентів і аспірантів. Він започаткував ще в 80-х роках підготовку та прийом кандидатських іспитів з філософії для аспірантів і здобувачів. Доцент О.О. Ващенко займає відповідальну громадянську позицію, бере активну участь в організаційно-виховній роботі академії, користується повагою студентів і викладачів, є справжнім професіоналом, високо ерудованим фахівцем філософії, доброзичливою, яскравою творчою особистістю.

Із нагоди 70-річчя щиро вітаємо шановного Олексія Олексійовича зі славним ювілеєм і бажаємо йому міцного здоров'я, благополуччя, довголіття та подальшої плідної праці на ниві освітянської і наукової діяльності!

За дорученням професорсько-викладацького колективу кафедри філософії, соціології та психології Полтавської державної аграрної академії завідувач кафедри С.В. Шейко